

SPŘ u osob s kombinovaným postižením, hluchoslepota

Kombinované postižení

- Vašek (in Renotiérová, M., Ludíková, L. a kol., 2003, s. 281):
 - vícenásobné je postižení **multifaktoriální**, **multikauzální** a **multisymptomaticky** podmíněný fenomén, který je důsledkem **působení participujících** postižení a který se manifestuje signifikantními nedostatky v **kognitivní**, **motorické**, **komunikační** nebo **psychosociální** oblasti u jeho nositele,
 - interakcí participujících postižení a vzájemným překrýváním vzniká tzv. **synergetický efekt**.

Kombinované postižení

- směrodatná definice MŠMT ČR,
- dle MŠMT ČR se za postiženého více vadami považuje:
 - dítě/žák postižený dvěma nebo více na sobě nezávislými druhy postižení, z nichž **každé by je vzhledem k hloubce a důsledkům opravňovalo k zařazení do speciální školy příslušného typu** (Charakteristika postižení více vadami, č.j.: 25 602/97-22, Věstník MŠMT sešit 8/1997, část oznamovací).

Pro potřebu rezortu školství se žáci s více vadami člení do 3 skupin

- skupina, v níž je společným znakem **mentální retardace** – je při rozhodování o způsobu vzdělávání pokládána za vadu **dominantní**,
- 2. skupinu tvoří **kombinace vad tělesných, smyslových a vad řeči**, specifickou skupinu tvoří děti a žáci **hluchoslepí**,
- samostatnou skupinu tvoří děti a žáci s diagnózou **autismus** a s **autistickými rysy**, u nichž jsou diagnostikovány další vady (MR, vady řeči, vady smyslové a tělesné).

NKS u osob s kombinovaným postižením

- věnována pozornost **obtížím v oblasti komunikace,**
- v týmu odborníků přítomen i **logoped,**
- využívány **systemy augmentativní a alternativní komunikace.**

Dílna 11

Která specifika při práci s dětmi s kombinovaným postižením můžeme sledovat v následující ukázce?

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/210562221700005-klic/>

Hluchoslepota

- současné postižení zraku a sluchu, které je závažné do té míry, že svému nositeli způsobuje problémy ve sféře psychické, sociální a běžných situacích denního života;

Klasifikace:

- **Podle doby vzniku**
 - hluchoslepí od narození,
 - později ohluchlí / osleplí;
- **Podle stupně postižení**
 - totálně hluchoslepí,
 - prakticky hluchoslepí,
 - slabozrací neslyšící,
 - nedoslýchaví nevidomí,
 - slabozrací nedoslýchaví.

Specifické potřeby

- různé typy vad – 100% individuální přístup,
- chybí nápodoba
 - vždy záměrné učení
 - dlouhodobé učení
 - potřeba stereotypů

Motorika

hrubá motorika

- samostatný pohyb
- sebeobsluha
- prostorová orientace
- poznávací procesy

jemná motorika

- úchop
- koordinace pohybů
- plynulost pohybů
- chuť poznávat
- příjem informací

→ KOMUNIKACE

→ SEBEOBSLUHA

→ ROZVOJ MYŠLENÍ

Smyslové vnímání, socializace, komunikace

Rozvoj smyslového vnímání

Socializace

Komunikace

Způsoby komunikace HS

- neverbální způsoby komunikace
- referenční předměty
- orální cesta
- český znakový jazyk
- taktilní znakový jazyk
- znakování ruku v ruce
- piktogramy, obrázky, fotografie
- plastické piktogramy
- Lormova abeceda
- vpisování latinky do dlaně
- Braillovo písmo

Výchova a vzdělávání osob s HS

Raná péče

Předškolní věk

Školní věk:

Dílna 12

**Které způsoby komunikace hluchoslepých
nacházíme v následujícím videu?**

**Které konkrétní symptomatické poruchy řeči
pozorujeme?**

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/207562221800009-televizni-klub-neslysicich/>

Tipy pro první kontakt s HS osobou

- Osoby s hluchoslepotou mají různé povahové rysy, přednosti a nedostatky jako každý jiný bez postižení.
- Při setkání s hluchoslepým se vyvarujte silných projevů soucitu nebo naopak poznámek, které hluchoslepeho podceňují nebo zpochybňují jeho schopnosti.
- V úvodu kontaktu s hluchoslepu osobou vždy upozorněte na svoji přítomnost.
- Kdykoliv vstoupíte do místnosti, ve které se hluchoslepá osoba nachází, představte se.
- K hluchoslepému nepřistupujte náhle a zbrkle, aby se nevylekal.

Tipy pro první kontakt s HS osobou

- Během oslovení se jemně dotkněte jeho paže nebo ho oslovte jménem, aby hluchoslepý věděl, že pozdrav patří jemu.
- V komunikaci s hluchoslepu osobou buďte trpěliví a pamatujte na ztíženou možnost kompenzace jednoho smyslu druhým.
- Při konverzaci se nebojte používat slova typu vidět, dívat se, prohlédnout si, číst si. Hluchoslepé osoby je běžně používají.
- Při odchodu nezapomeňte upozornit hluchoslepeho, že místnost opouštíte.